

МІСЦЕ

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

КВІТЕНЬ 2005 РОКУ БОЖОГО ЧИСЛО 15/169

2 стор.

УГКЦ проти запровадження нового способу реєстрації фізичних осіб. Новини з життя архієпархії.

3 стор.

4 стор.

Плач сумління. Або що таке після-абортний синдром – ПАС?

5 стор.

6 стор.

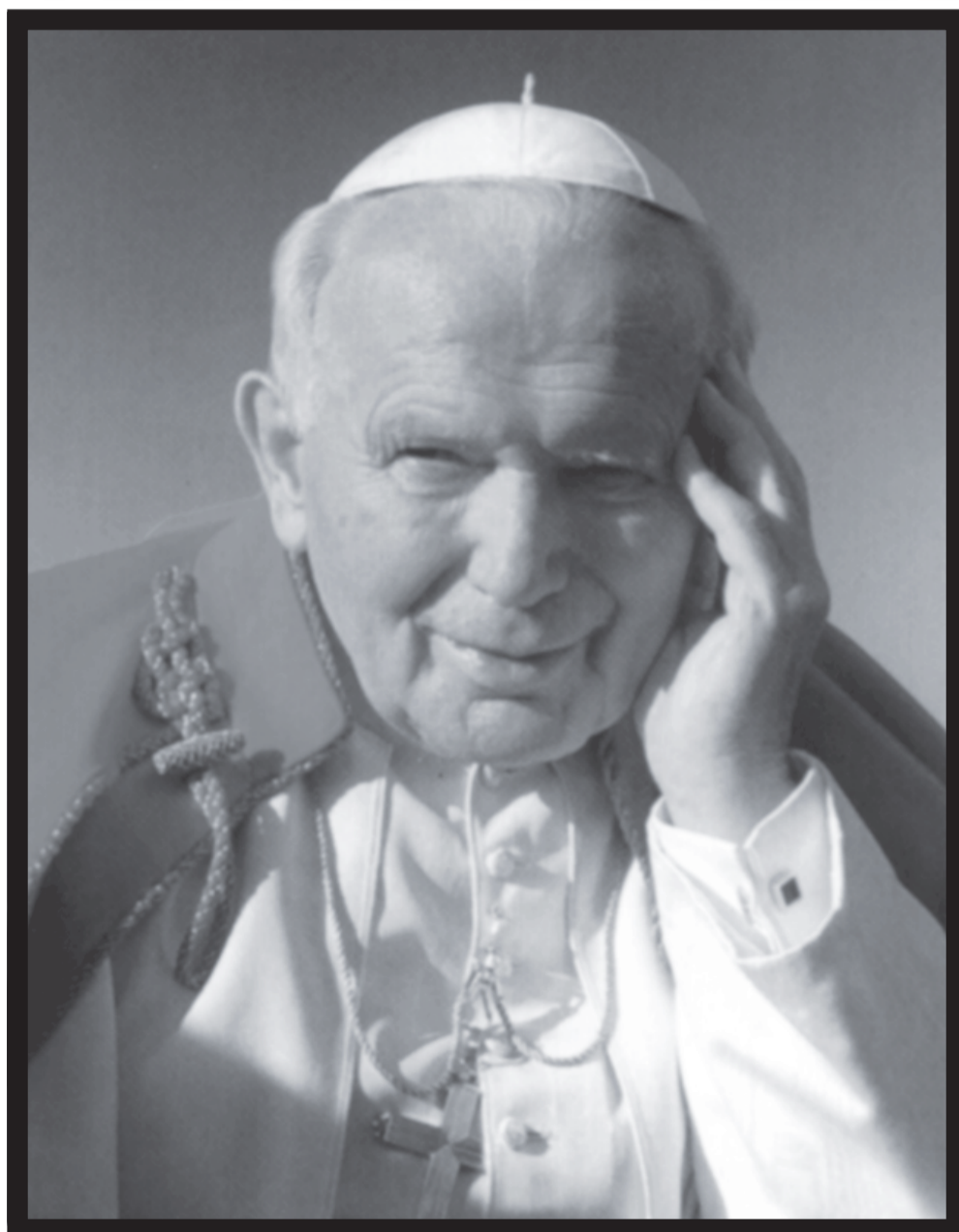
Заповіді Божі. Закон, яким Господь проголошує Свою волю. Як маємо поводитися у храмі? Оповідь з історії Церкви.

7 стор.

8 стор.

Вітаємо ювілярів! Оповідання Дж. Вортона. Кілька питань про Свідків Єгови.

ІВАН ПАВЛО ВЕЛИКИЙ

Життя Кароля Войтили наповнилося трагічними та радісними подіями ще до проголошення його Папою Римським: він рано втратив батьків, пережив Другу світову війну, часи Гітлера і Сталіна, комуністичну окупацію Польщі; був науковцем, поетом, актором, професором; ще замолоду став єпископом, а згодом архієпископом та кардиналом. Наскрізьним у його житті була посвята Богові та служіння Церкві.

Коли у 1920 на світ з'явився Кароль Йозеф Войтила, його батькові — поручникові польської армії — минуло вже 41 рік, матері — 36, а братові — 14. Кароль прекрасно навчався у школі. Коли йому виповнилося 8 років, померла мати, а у дванадцять він втратив брата. До речі, мама його була українкою. Маючі неабиякі обдарування, Кароль у чотирнадцять літ спробував себе як актор-аматор шкільного драматичного гуртка, також очолював шкільне Марійське товариство. Цього ж року здійснив свою першу прощу до Ченстохови.

У 1938 році Кароль прийняв Тайну Миропомазання і здобув свою середню освіту.

У 1939 році Кароль вступає на філософський факультет Ягеллонського університету і разом зі своїм батьком переїжджає до Кракова. Водночас продовжує свою акторську діяльність в експериментальній драматичній трупі "Студія 38". Цього ж навчального року стає членом студентського товариства Пресвятої Євхаристії та Милосердя.

Коли у 1939 році розпочалася Друга світова війна, Кароль Войтила був студентом другого курсу.

У 1942 році Кароля переводять на хімічний завод у Солвеї. Тоді ж він стає студентом богословського факультету Ягеллонського університету, де розпочинає таємне приготування до священства. Його праця у Солвеї та богословські студії тривали до нещасного випадку на початку 1944 року, коли він, збитий машиною, місяць пробув у лікарні. Наприкінці літа Кароля Войтилу та ще декількох семінаристів перевели до резиденції архієпископа, і його праця в Солвеї припинилася. Під час третього року навчання на богословському факультеті він приймає постриг і вступає до школи канторів, стає віце-прем'єром "Братньої допомоги" (цю посаду обіймає до квітня 1946 р.). Того ж таки року Кароль закінчує школу канторів і отримує піддияконські, дияконські, а в листопаді — священничі свячення.

У 1946 році, майже відразу після рукоположення на священника, він залишає Польщу і розпочинає богословські студії в університеті Анджелікум в Римі. У 1947 році Войтила здобуває ліценціат з богослов'я й відвідує Францію, Бельгію та Голландію. У 1948 році завершує працю над докторатом і їде до Польщі, де розпочинає священниче служіння.

У 1949 році Кароль Войтила повертається до Кракова - до праці з університетською молоддю та працівниками охорони здоров'я у парохії св. Флоріана, а у 1950 році готує свої перші публікації.

У 1953 році Войтила викладає суспільну етику в університеті, але незабаром комуністична влада закриває богословський факультет, і навчання доводиться перене-

сти до Краківської семінарії. Тоді ж Войтили пропонують виклади в Люблінському Католицькому Університеті, де наприкінці 1956 року він очолює кафедру етики.

Великі зміни в житті Кароля Войтили відбулися після того, як він став єпископом, а у 1958 році — помічником архієпископа Кракова.

У жовтні 1962 року він бере участь у роботі першої сесії Другого Ватиканського Собору як один із його наймолодших учасників. Наступного року під час закриття другої сесії його призначають архієпископом, митрополитом Краківським, котрого через деякий час піднесли до гідності кардинала.

16 жовтня 1978 року - після смерті папи Павла VI і короткого правління папи Івана Павла I - кардинала Кароля Йозефа Войтилу обрано 264-им Папою Римським.

Понтифікат Івана Павла II один із найдовших в історії Церкви і визначний із різних міркувань: Святіший Отець Іван Павло II написав чимало праць, дуже багато подорожував, багато страждав і також дуже багато прагнув зростати.

Обрання Папою людини з комуністичної держави сприяло прискоренню процесів розпаду Радянської імперії, визволення країн східної Європи і повернення релігійної свободи на всій пострадянській території. Папа зі сходу був особливо добре підготований вести діалог із нез'єдиненими братами з Православних Церков. Дипломатичні контакти, постійні звертання в посланнях, Апостольські листи і дружні жести сприяли новій довірі та тісним контактам, яких не знали вже століттями. Константинопольський Патріарх Димитрій відвідав Рим у грудні 1987 року, а наступного року делегація з Апостольської столиці поїхала до Москви, щоби взяти участь у святкуванні Тисячолітньої річниці Хрещення Київської Русі. У травні 1995 року опубліковано Апостольський лист про Східні Церкви Світло Сходу, а в кінці того ж місяця вийшла енцикліка "Щоб усі були одно". Наступного червня Рим відвідав наступник Димитрія, Константинопольський Патріарх Варфоломей I, тоді ж підписано спільну заяву. Через півтора року Католикос Вірменії Карекін також прибув до Риму для підписання спільної заяви. У результаті цих зустрічей з'ясувалося, що не існує доктрини, яка б розділяла Схід і Захід.

Іван Павло II доклав чимало зусиль, щоби покращити відносини із Протестантськими Церквами, незважаючи на неможливість повної Євхаристійної єдності. Делегації Лютеран, включаючи єпископів зі Швеції, побували в Римі. У 1981 році Англіканський Архієпископ Кентербері Роберт Рунсі відвідав Папу, а в 1989 році підписано спільну заяву. Його наступник Джордж Кері обрав той же шлях, завдяки чому було підписано наступну спільну заяву.

У квітні 1986 року налагоджено зв'язки з нехристиянськими релігіями. Коли Папа Іван Павло II відвідав єврейську громаду в Римі, він став першим Папою модерного часу, який молився в синагозі.

Незважаючи на вік і стан здоров'я, Святіший Отець продовжував служити Христові й Церкві. Уже відтепер його називали Іван Павло Великий.

О годині 21.37 (за Римським часом), в суботу, 2 квітня 2005 року, на 85-му році життя перестало битися серце Великого Церковного і Державного керівника, духовного Батька – Папи Івана Павла II (у мирі Кароля Войтили).

Десятки тисяч вірних на площі Святого Петра в Римі останній раз засвідчили свою вдячність за любов, за приклад християнського життя, за душпастирську ревність і євангельський дух, які він як Наслідник Святого Петра, впродовж свого понтифікату так ясно й виразно виявляв.

Досі люди молилися про зцілення, щоб Господь дав Папі сили в його терпіннях душі і болях тіла. А у моменті, коли насувається пуста від втрати, християни усвідомлюють собі, що ця недуга була його дорогою до Спасителя, до вічного життя.

З особливою вдячністю Українська Греко-католицька Церква згадуватиме Папу Івана Павла II за його велику пошану і любов. Саме він обороняв нас у часі переслідувань та причинився до відбудови Церкви, коли вона вийшла з підпілля. Український народ надовго пам'ятатиме знаменний Пастирський Візит Святішого Отця в Україну в 2001 році.

Вічна йому, молитовна пам'ять!

ОФІЦІЙНО

**ЗВЕРНЕННЯ
ДО ДУХОВЕНСТВА
КИЄВО-ГАЛИЦЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ
УГКЦ З ПРИВОДУ
60-Ї РІЧНИЦІ АРЕШТУ МИТРОПОЛИТА
ЙОСИФА СЛІПОГО
ТА З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ ПЕРЕМОГИ
НАД НАЦИЗМОМ**

Всесвітліші, Високопреподобні
Отці-душпастирі!

11 квітня цього року мине 60 років від злочасного дня, коли заарештували Митрополита Йосифа Сліпого та інших єпископів і священників Української Греко-Католицької Церкви. Це був перший крок у процесі офіційної ліквідації нашої Церкви, який завершився в березні 1946 року псевдособором у Львові.

Через місяць, на початку травня, відбудуться ювілейні святкування остаточної перемоги над гітлерівським Третім рейхом. Святкування цієї події є вповні оправданим, адже нацистський режим Німеччини становив велику загрозу для всієї Європи, включно з Україною.

Хоча на початку Другої світової війни могло видаватися, що німецькі вояки, які мали викарбувані на поясах надписи „З нами Бог!”, стануть справжніми визволителями, то невдовзі ілюзії розвіялися і стало зрозуміло, що фашистське ярмо не легше від комуністичного. Почалася тривала боротьба. Для українців це була боротьба на два фронти, бо наш народ і наша Церква опинилися немовби у лещатах двох тоталітарних систем. Перемога над нацизмом не була остаточним закінченням страждань нашого народу.

Ще, по суті, не настав провал нацизму, як вже розпочався наступ на нашу Церкву. За місяць до офіційного закінчення Другої світової війни було заарештовано єпископів Української Греко-Католицької Церкви та багатьох її визначних священників.

Отож дата, яка повинна бути нагодою для радості, стає для нас нагадуванням про тривалі десятиліття модерної Голготи. Світ, для якого День перемоги символізує завершення великої тривоги, святкуватиме його дуже урочисто. Ми ж поділятимемо це почуття з глибокою вдячністю людям, які до цієї перемоги спричинилися, і водночас згадуватимемо тих, хто переніс тягар духовного гоніння. Потрібно подякувати Господеві, що в чудесний спосіб звільнив нас і від другого ярма. П'ятнадцять років тому був повалений комуністичний безбожний режим, від наслідків якого ми терпимо ще сьогодні.

У найближчі тижні збігаються річниця, які нагадують нам про вагомий події минувшини. Водночас вони заохочують нас щиро молитися та невтомно працювати, щоб назавжди звільнитися від наслідків трагічного минулого, і подумати про сучасні потреби нашого народу та рідної Церкви.

Доручаємо дорогим отцям-душпастирям Києво-Галицької Митрополії УГКЦ 10 квітня ц. р. відслужити Святу Літургію за український народ, нагадавши вірним про вищевказані намірення.

Благословення Господнє на Вас!

+ЛЮБОМИР

У минулому числі на першій сторінці нашої газети сталася прикра помилка: в статті «Присягаю послуш...» у третьому абзаці замість слів «Городенка, що на Івано-Франківщині», мало бути «Богородчани, що на Івано-Франківщині». Автор статті та редакція щиро перепрошують Преосвященного Владика Володимира Війтишина, а також його послушних священників та вірних із Городенки за наш недогляд та завдані непримиренні.

УГКЦ ПРОТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВОГО СПОСОБУ РЕЄСТРАЦІЇ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

29 березня 2005 року, група представників консорціуму, створеного згідно із розпорядженням колишньої влади для виготовлення документів (паспортів, посвідчень водія і т. п.) нового зразка провела пікетування центральних органів державної влади у Києві. Вони протестували проти рішення Президента України Віктора Ющенка відмінити дію Указу Про створення Єдиного державного реєстру фізичних осіб (№ 500/2004, 30 квітня 2004 року).

Для роз'яснення позиції Української Греко-Католицької Церкви щодо цього питання до Бюро УГКЦ для зв'язків з державними органами влади в м. Києві не один раз зверталися журналісти різних видань.

Отець Олекса Петрів, керівник Бюро, щоразу наголошував, що позиція нашої Церкви є незмінною і вона була висловлена у спільному Зверненні керівників християнських Церков України до законодавців і громадян з приводу пропозицій запровадження в Україні нових способів реєстрації фізичних осіб, яке від імені УГКЦ за дорученням Блаженнішого Любомира підписав Преосвященний Владика Степан Меньок, Екзарх Донецько-Харківський. Цей документ був оприлюднений 11 березня 2004 року. Зважаючи на актуальність цієї проблематики, публікуємо повний текст звернення.

ЗВЕРНЕННЯ КЕРІВНИКІВ ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦЕРКОВ УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВЦІВ І ГРОМАДСЬКОСТІ З ПРИВОДУ ПРОПОЗИЦІЇ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ НОВИХ СПОСОБІВ РЕЄСТРАЦІЇ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Вельмишановні народні депутати України! Шановні співгромадяни!

З Божого благословення вже більше десяти років Україна будує своє життя як незалежна суверенна держава. Разом з тим і українське суспільство, і держава не можуть стояти осторонь загальносвітових процесів тіснішої міждержавної співпраці, інтеграції світового ринку, зростання важливості інформаційних потоків та сучасних технологій. На жаль в XXI столітті перед світовою спільнотою, а разом з нею і перед Україною, постало питання боротьби з різними формами тероризму. Все це викликає потребу суттєвих змін у повсякденному житті кожного громадянина нашої держави.

Однією з таких змін може стати запровадження нового способу реєстрації фізичних осіб в Україні, який сприятиме встановленню повного контролю за населенням шляхом присвоєння, в обов'язковому безальтернативному порядку, кожній особі ідентифікаційного номера, який мав би стати основною, неповторною та незмінною ідентифікуючою ознакою фізичної особи. Такі пропозиції містяться зокрема в законопроектах «Про реєстрацію фізичних осіб в Україні» та «Про Єдиний реєстр персональних даних».

Утворення нового загального реєстру фізичних осіб, що проживають в Україні, в якому мають накопичуватися значні обсяги інформації про кожну особу безпосередньо торкається основних прав і свобод людини, зокрема права на свободу віросповідання. Зважаючи на те, що Христова Церква, як інституція, переживала, а в деяких країнах продовжує переживати утиски, ми вважаємо своїм обов'язком стати на захист свободи сумління християн та загальних прав і свобод людини, задекларованих у міжнародному праві і Конституції України.

У запропонованих проектах нового способу реєстрації жителів України для переважної більшості християн найбільш суперечливими і дискусійними є наступні моменти:

- Обидва законопроекти пропонують довічно закріпити за людиною певний код (цифровий, літерний, штриховий чи змішаний), який мав би бути основною, неповторною та незмінною ідентифікуючою ознакою, відсунувши на другий план ім'я людини (родинне, особисте та по-батькові). За своєю сутністю присвоєння людині знеособлюючого коду, який має використовуватися у всіх правовідносинах між державою і громадянином, а також між самими громадянами, суперечить християнському розумінню значення імені і у духовно-культурному плані розриває сув'язь поколінь. Використання фашистською владою для в'язнів концентраційних таборів замість імен знеособлюючих номерів Нюрнберзьким трибуналом було визнано злочином проти людства. Довічне закріплення певної ідентифікуючої ознаки не може бути прийнятним для

багатьох християн також з тієї причини, що воно робить неможливим радикальну позитивну зміну людини – метаноюю – котра у своїй найглибшій суті передбачає також зміну імені, як ідентифікуючої з попереднім життям ознаки. Прикладом такої зміни можна назвати прийняття чернецтва.

- Пропонована система відкриває шлях до встановлення тотального контролю за всіма сферами життя і діяльності людини. Знаючи пророцтва книги „Одкровення” апостола Іоанна Богослова про встановлення в кінці людської історії всесвітньої тоталітарної держави антихриста переважна більшість християн вважають, що вони не мають морального права своїми діями або бездіяльністю сприяти швидшому встановленню такої держави. Основна частина принципів, методів і механізмів реалізації пропонованих змін щодо реєстрації фізичних осіб для багатьох християн мають чіткі і не двозначні паралелі з ознаками царства антихриста, а тому є для них неприйнятними. Разом з тим відсутність альтернативи прийняттю коду та адміністративна відповідальність за відмову від його прийняття, в тому числі і з релігійних переконань, може бути розцінено, як явне звуження людських прав і свобод. Зважаючи на протести, які викликало запровадження податкових кодів, можна передбачати ще більшу кількість тих християн, які будуть протестувати проти запровадження безальтернативної системи кодування фізичних осіб.

- Реалії життя в Україні свідчать про недостатній рівень можливості захистити конфіденційну інформацію. Сьогодні відомчі бази даних (наприклад ДАІ або операторів телефонного зв'язку) можна за незначну ціну придбати на чорному ринку. В разі створення єдиного електронного реєстру даних залишається цілком реальною загроза розголошення конфіденційної інформації або її використання із злочинними намірами. Разом з тим введення до реєстру, як ідентифікуючої ознаки, таких біометричних даних, які у принципі неможливо змінити, зводить нанівець систему захисту свідка у резонансних судових справах.

- Одним з мотивів введення нового способу реєстрації фізичних осіб в Україні подається незахищеність паспортів існуючого зразку від підробок і махінацій. Разом з тим існуючий паспорт у вигляді паперової книжечки не може бути сфальсифікований без відома його власника, в той час як електронні бази даних і залежні від них ідентифікуючі документи залишаються вразливими перед технічними помилками або свідомим злочинним втручанням сторонніх осіб, які за допомогою певних заходів матимуть можливість не тільки викрадати, але й спотворювати занесені до реєстру відомості.

Необхідно також відзначити, що навіть у тих країнах розвинутої демократії, де загроза тероризму є

явною, замість заходів тотального накопичення особистої інформації та всезагального контролю знаходять інші, альтернативні методи захисту безпеки громадян та інтенсифікації економічного життя. В Україні потреба в посиленні заходів суспільної безпеки є на порядок нижчою, ніж в зазначених країнах. Тому, маючи нерозв'язані суспільні та економічні проблеми, наша держава не повинна випереджати події та запроваджувати у себе систему, яка не має однозначної оцінки і несе потенційну загрозу порушення прав людини.

У зв'язку з цим звертаємося до шановних народних депутатів України з проханням відхилити згадані законопроекти як такі, що суперечать міжнародному праву, Конституції та чинному законодавству України, а також духовно-моральним принципам християнства, як релігії, яку сповідує понад 80 відсотків громадян нашої держави. Одночасно висловлюємо сподівання, що під час розробки та впровадження нових способів реєстрації та ідентифікації фізичних осіб в Україні, як таких, що стосуються основних прав і свобод людини, в тому числі і права на свободу віросповідання, буде враховуватися думка впроваджуючих.

Шановні народні депутати України та співгромадяни! Пам'ятаймо про зазначену в Конституції нашої держави відповідальність перед Богом, перед минулими поколіннями, які передали нам духовну і культурну традицію, призвище, ім'я й по-батькові, та перед поколіннями майбутніми, які потенційно можуть опинитися у тоталітарному рабстві, виходу з якого у цьому житті не буде. Нехай Господь дасть усім нам мудрості в розв'язанні тих питань, які ставить перед нами сучасність.

З побажаннями миру і Божого благословення
Патріарх Київський і всієї Руси-України ФІЛАРЕТ
Від Української Греко-Католицької Церкви Екзарх Донецько-Харківський, єпископ Степан (МЕНЬОК)
Від Римсько-Католицької Церкви України Заступник Голови Конференції Римсько-Католицьких Єпископів України, єпископ Маркіян ТРОФИМ'ЯК
Голова Всеукраїнського союзу церков християн віри євангельської-п'ятдесятників Михайло Степанович ПАНОЧКО
Голова Ради єпископів Української Християнської Євангельської Церкви Леонід Миколайович ПАДУН
Президент Братства незалежних церков та місій євангельських християн-баптистів України Олексій Іванович МЕЛЬНИЧУК
Від Церкви адвентистів сьомого дня Директор відділу суспільних зв'язків та релігійної свободи Церкви АСД Петро Володимирович ГАНУЛІЧ

11 березня 2004 року

МИ ЗНАЙШЛИ ГОСПОДА

Великий Піст є часом великих Божих Благодатей. У цей час кожен християнин намагається поглянути в свою душу, і якнайкраще приготувати її до зустрічі з Воскреслим Христом. Не завжди це є легко зробити. І особливо молодим людям в сучасному світі є дуже важко віднайти себе, віднайти той мир, який можливий тільки з Богом.

Розуміючи це, Катехитична Комісія Львівської Архiepархії організувала перші реколекції для молоді Катехи-

тичних шкіл Львова. Вони відбулися в Реколекційному Домі м. Новояворівська 25–27 березня цього року. Провідником цих духовних вправ був о. Петро Майба, Салезіанин, і допомагали йому с. Маріяна Якимець та с. Михайлина Горнакевич, Служебниці Непорочної Діви Марії. І це був чудовий час справжньої зустрічі з Любов'ю Бога. Послухайте, що кажуть самі учасники реколекцій, і робіть власні висновки!

Оксана: „Так, вплинули, бо я відкрила своє серце для Бога і зрозуміла, що це треба робити частіше. Я давно так не розмовляла з Богом, як у ці дні. Я тепер частіше спілкуюсь з Богом”

Ірина: „Я змогла відчути Його, осягнути душею. Я стала більше довіряти Йому і розмовляти з Ним!”

Володимир: „Звичайно! Як саме?.. Пояснити це практично неможливо, але я спробую: Це було духовне збагачення, усвідомлення віри, молитви...”

Оксана: „На цих реколекціях я зрозуміла, наскільки Бог важливий для мене. Маю надію, що мої відносини з Ним стали кращими. Я зрозуміла, що Господові потрібна тільки простота і відкрите серце людини”.

Наталія: „Тільки тут я зрозуміла, що Бог мене любить такою, яка я є. Зрозуміла, що найголовніше – це простота, а не фальшива обманлива маска. Я ніби і знала це, але зрозуміла зовсім по-іншому...”

Марія: „Реколекції – це просто супер!!! Емоції аж переповнюють серце, слів простих не вистарчить!”

Уляна: „Реколекції – це найкраще, що може бути в житті людини. Через них ми краще пізнаємо Бога, зростаємо з Ним у Любові, терпінні. Не варто втрачати час! Реколекції стануть найкращим дарунком в жит-

ті! Життя з Ісусом прекрасне, і ви в цьому переконаєтесь!!!”

Микола: „Тут дуже дружня обстановка, нові знайомства, духовне збагачення і просто класне проведення часу з Богом!”

Ліда: „Сюди я їхала з великою неохотою, а їхати звідси не хотілося... Наша молодь, ти втрачаєш момент життя з Богом, який любить нас!!!”

Що може краще передати те, що дарує нам Бог, як не саме серце, яке промовляє устами молодих прекрасних щирих людей... Прислухайтеся до цих слів, і обов'язково візьміть участь у реколекціях, якщо лише матимете таку можливість. А Господь сам доторкне Вашого серця!

с. Михайлина ГОРНАКЕВИЧ

(На фото: учасники реколекцій)

НОВИНИ З ПАРОХІЙ

Наступив Великий Піст, який має важливе значення у духовному житті християнина, у його духовному поступі до досконалості. Всі відправи, які є у Східній Церкві сприяють цьому духовному поступуванню. Все, що зумовлює зріст вірних, як християнина, в парафії

Воздвиження Чесного Хреста використовується у повноті: посні відправи, сповідь, духовні читання, де вірні можуть почути писання Святих Отців, проповіді, духовні розмови, нічні чування, а також великопосні реколекції для мирян, які будуть проводитися 7, 8 і 9

квітня реколектантом о.Іваном Галімуркою. Нехай цей час Великого Посту буде тою доброю нагодою для ще більшого надбання духовних скарбів, які нас приготують до зустрічі великого празника всіх празників і торжества всіх торжеств – Воскресіння Христового.

ЧАС ЗАДУМИ І ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ

ЗА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ

18 березня у Львівській СШ №74 відбувся семінар вчителів біології Залізничного району м.Львова на тему: „Пропаганда здорового способу життя під час вивчення курсу біології”. На семінар були запрошені фахівці в галузі медицини, біології, методист райво п. Володимир Мартинів, вчителі, священник Руднівської УГКЦ. Від-

крив семінар директор СШ №74 п. Михайло Юрків. Про предмет біологію і як він викладається у школі розповіла вчитель цієї школи п. Світлана Пащак. По тому до слова були запрошені фахівці: невелику, але цікаву і змістовну доповідь виголосив кандидат біологічних наук Мисаковець О.І. з Львівського медуніверситету, було заслухано

доповідь о. Теодора Заблоцького на тему „Людина – найдосконаліше творіння рук Божих”, а також відбулася дискусія. Такі семінари, в яких беруть участь і вчителі, і духовенство, дають певний результат у подальшому формуванні майбутнього християнського світогляду наших вірних ще зі шкільної лави.

Надія ЗАБЛОЦЬКА

ЗГАДУЮЧИ КОБЗАРЯ

Традиційних березневих Шевченківських днів цього року не оминула і наша парафіяльна катехитична школа ім. о.А.Іщака. Діти готувались до свята з великим ентузіазмом. І впродовж вистави, яку вони підготували, малі актори нагадували глядачам сторінки нелегкої біографії Поета – починаючи з дитинства, з білої хатинки під солом'яною стріхою. Присутні змогли побачити малого Тарасика, тішитися його дружбою з дівчиною Оксаною – розрадницею осиротілого дитинства хлопчика. Були тут і дві посестри Кобзаря – його Муза, натхненниця геніальних творів, і його Доля, вплетена в долю всього українського народу.

Не могли залишити байдужими глядачів й інсценізації відомих поем Шевченка «Тополя» та «Катерина». Ось вона – щира українська дівчина, яка «покохала козаченька,

як вміло серденько», і з глибокої туги за милим, який покинув дівчину, «тополею стала».

Ще одна трагічна доля – доля матері-одиначки Катерини. Дуже майстерно передали наші діти зі сцени цю трагедію – вигнання дочки з батьківського дому, горе батьків молодій жінці...

Глибоко зворушливим був діалог Тараса Шевченка з любов'ю всього його життя – з рідною Україною. Було зрозумілим, як важко Кобзар переживав розлуку з неньою Україною, як тужив за нею, як любив її усім серцем.

На закінчення всі присутні заспівали Шевченків «Заповіт», після чого з подячним словом до нащадків Поета звернувся наш парох о. Ярослав Купчинський. Він, зокрема, наголосив на важливості проведення таких заходів, відзначивши ту незвичайну роль,

яку відіграв Тарас Шевченко в долі українського народу. Також отець зазначив, що, попри всі негативні впливи радянської системи, Т.Шевченко в баченні українців завжди залишався вірним християнином, для якого Господь був основою життя.

Висловлюємо щирі подяки дітям, учасникам цього свята, а саме: Руслані Паньків, Даринці Підлужній, Олексійкові Мазураку, Оксанці Щербаковій, Марійці Моті, Христинці Пострах, Мар'янці Вайді, Софійці Паньків, Андрійкові Ратушному, Оленці Фурдас та Юркові Витрикошу за їх небайдужість до духовної спадщини народу. Людину, яка пам'ятає і шанує своє минуле, чекає велике майбутнє.

Ірина ПЕТРИК,
катехит

ОФІЦІЙНО

Львів, 24 березня 2005 року
**ВСЕСВІТЛИШИМ, ВСЕЧЕСНИШИМ
ОТЦЯМ,
ВІРНИМ УГКЦ ЛЬВІВСЬКОЇ
АРХІЕПАРХІЇ**

Слава Ісусу Христу!

Всесвітліші, Всечесніші отці, дорогі у Христі брати і сестри, у жовтні минулого року зібрані на Синоді владики з України і всіх наших поселень посвятили хрести Патріаршого собору Христового Воскресіння у Києві – символу єдності вірних нашої Церкви, розсіяних по всьому світі. Той хто приїжджає до Києва, може побачити, що вже споруджена значна частина цього спільного храму. Усе це було зроблено на пожертви добрих людей з України і з-за кордону. Наші вірні жертвували скільки могли, подібно як вдовиця, яку Христос похвалив за те, що вміла пожертвувати, хоч сама не дуже мала. А дехто склав навіть дуже велику суму. Всім хто дотепер зі щирого серця сприяв спорудженню цього собору, висловлюємо щирі подяку.

Однак до остаточного спорудження залишилося ще багато. Тому знову звертаюся до Вас, вірних Львівської Архiepархії. Прошу не про надзвичайно великі кошти (хоча було б добре, якщо хтось міг би їх дати), а про те, щоб кожний склав від душі свою лепту. Нехай це було б тільки п'ять гривень, та взагалі до цих коштів було б достатньо, щоб значно пришвидшити будівельні праці.

Складіть пожертву своїм священникам, які передадуть її економу Львівської Архiepархії, і так спільними зусиллями спричинимося до завершення будівництва. Тоді будемо втішатися, що в Києві, столиці України, стоїть наш Патріарший греко-католицький храм як символ усіх нас, об'єднаних любов'ю до Господа, прив'язанням до рідної Церкви і бажанням бачити духовний добробут рідного народу.

Нехай милостивий Господь благословить усіх нас!
Сердечно вдячний вам у Христі Господі

+ ІГОР
Єпископ-Помічник Львівський
Протосинкел Львівської Архiepархії

Глава УГКЦ Патріарх Любомир (Гузар), перебуваючи в ці дні з візитом у США, відвідав українські осередки у цій країні. Під час зустрічі в Українській школі у Вашингтоні він закликав місцевих греко-католиків відчувати єдність з одновітряними в Україні і світі, — повідомила українська служба радіо „Голос Америки”.

„Є важливим відчути, що ми є одна Церква. І це незалежно від того, чи знають люди українську мову, володіють нею чи ні. Щоб вони відчули, що вони є частиною Церкви, яка має свій осередок в Україні. Але має своїх віруючих і в Америці, і в Канаді, і в Австралії. Одним словом, що ми є одне”, — сказав Патріарх Любомир.

***

Як ми повідомляли раніше, цими днями Блаженніший Любомир Гузар, Глава Української Греко-Католицької Церкви, перебуває закордоном, де проходить лікування на очі. Якість зору Блаженнішого Любомира погіршувалася поступово впродовж кількох останніх років, тому було потрібне хірургічне втручання. Операційне лікування проходило двома етапами: спочатку на одне око, а через певний час - на друге.

Нещодавно Предстоятель нашої Церкви особисто зателефонував в Україну та повідомив, що 23 березня йому було зроблено другу операцію. За словами Блаженнішого Любомира, хірургічне втручання було успішним і зараз він почувається добре. Відтак, впродовж 4-6 тижнів, під наглядом лікаря триватиме післяопераційний період.

Просимо вірних нашої Церкви та всіх людей доброї волі про молитву за швидке одужання Глави УГКЦ і щасливе повернення на Батьківщину!

о.Ігор ЯЦІВ

ПЛАЧ СУМЛІННЯ

АБО ЩО ТАКЕ ПІСЛЯБОРЦІЙНИЙ СИНДРОМ – ПАС?

Закінчення, початок – у попередньому числі (13/168 «Мета»)

о. д-р Леонід КОСТКО,
адміністратор храму
Вознесіння Христового,
м. Львів

Визнання третє МУЖЧИНА ПОКІНЧИВ ІЗ СОБОЮ НА ПОДВІР'І АБОРТІВНОЇ КЛІНІКИ

Мужчина, чия подруга зробила аборт його дитини, невимовно страждаючи, убив себе 10 вересня – у день, коли повинен був народитися його син. Убив себе перед клінікою, що належала організації «Планованого Батьківства» в парку Оверленд (штат Канзас). 44-річний Бред Дрепер застрелив себе саме напроти клініки. Інакше він уже не міг оплакати смерть свого ненародженого сина, якого вбили лікарі у цій клініці. А перед тим в червні 2002 року Дрепер опублікував некролог по своєму сину в місцевій газеті. У цьому некролозі він написав: «Захарій-Дункан Дрепер був такой гарний, як його мати, любимий Богом, мною і всіма... Мій маленький синочок ніколи не був у моїх обіймах і поцілунках – свого тата. Я ніколи не обіймав і не цілував його, не розповідав йому казок і не читав йому віршички, не ходив з ним за ручку і не вчив його їздити на ровері, не зміг відповідати на цікаві його запитання: «Тату, а чому?..» ... Я люблю тебе, Захарій, і чекаю зустрічі з тобою на небесах. Я тебе, синочку, так невимовно люблю і так тебе чекав!»

За словами родини, Дрепер-батько бачив свого сина в лоні матері під час ультразвукового обстеження і був страшенно щасливий, що став його батьком, – допоки його подруга потай від нього не зробила аборт. Він убив себе в день, коли повинен був народитися його син...

Післябортні батьки

Бог створив мужчину захисником, годувальником, батьком. Аборт же порушує ці чоловічі ролі. Чи усвідомлює мужчина це, чи ні, він однаково відчуває на собі вплив невиконання цих постав. Мужчинам необхідно навчитися наново виконувати свої функції. А оскільки маємо мужчин, які самі виростили без батьків, походять із родин, де батьки розвелися, то їм потрібна допомога – для того, щоб усвідомити свою поставу й здійснювати її у своєму житті.

Незалежно від того, наскільки мужчина усвідомлює, чим є аборт, у глибині душі він однаково відчуває, що аборт – це його особиста невдача як мужчини. Те, у що ми віримо, народжує в нас певні почуття. Наприклад, якщо мужчина вірить: «Я поганий, оскільки наставляю на аборті», – то, імовірно, він також вірить у те, що і він – не любий, не прийнятний, недостойний, неправильний, неспроможний. Це ніби почуття сорому. А ці почуття, у свою чергу, породжують сум, депресію, гнів і страх.

Сором ушкоджує наше почуття власної

гідності, що є сукупністю «що я роблю?» і «що інші думають про мене?». Коли почуття власної гідності мужчини ґрунтується на тим, «що я роблю?», то аборт викликає страх поразки. Якщо ж почуття власної гідності мужчини ґрунтується на тому, «що інші думають про мене?», то аборт викликає страх бути відкинутим.

Так твориться замкнуте коло – мужчина намагається заглушити ці хворобливі почуття, іду-чи помилковим шляхом, вибираючи таку поведінку, яка лише підсилює негативні переконання про себе самого і змушує його метатися у цьому замкнутому колі. І вийти із цього кола можна хіба що в такий спосіб:

- відновивши у своєму житті первинні чоловічі ролі та постави;

- визначивши й усуну-

нувши ті порушення, які призвели до аборту;

- прийнявши свою частину відповідальності за аборт;

- покавшись і попросивши прощення за аборт у Бога й близьких;

- розповівши свою історію в безпечному людям, які розуміють і підтримають його;

- пройшовши процес зцілення.

Мужчини, які схвалювали аборт, часто згодом усвідомлюють, що це була їхня дитина, людська істота, і усвідомлення цього спустошує їх. Мужчини, які долю дитини віддають на рішення матері, часто відчувають, що вони відкинули і матір, і дитину, і досвідчують провину за те, що не змогли захистити свою дитину від смерті.

Звичайно, мужчини можуть краще від жінок стримувати свої емоції, але це не означає, що мужчини менш емоційні. Багато мужчин думають, що повинні бути сильними, а тому ховають своє горе. А жінки часто інтерпретують це як байдужість і байдужність, начебто мужчинам «все однаково», хоча насправді це далеко від істини.

Коли мужчини звертаються за допомогою, бажаючи знайти зцілення, багато хто з них незабаром починає виражати ці глибокі емоції. І багато жінок були б шоковані, побачивши, що мужчини здатні на таке глибоке горе, викликане своєю загубленою дитиною.

(За матеріалами книги Енн Пірсон «Defending the Cause of the Fatherless»)

ЯКА Ж РОЛЬ БАТЬКА В АБОРТІ?

До абортів мають стосунок фактично два мужчини, два батьки: батько молоді жінки і батько дитини. Обоє вони дуже впливають на ухвалення рішення молоді жінки.

Її батько

Для багатьох незаміжніх молодих жінок дуже важко сказати своєму батькові про вагітність. Навіть через багато років після абортів більшість цих молодих жінок пам'ятають дослівно, якою була реакція їхніх батьків на звістку про вагітність. Тон голосу, вислови і слова батька випалені в їхній пам'яті. Хоча жінка в цілому пам'ятає і реакцію своєї матері, однак вона не робить на неї такого впливу і враження, як реакція батька.

Чому ж реакція батька має такий великий вплив? Морін Ренк у своїй книзі «Розмова із батьком з минулого» говорить: «Причину, через яку у жінки є ця необхідність або здатність отримувати внутрішню силу від свого батька, зрозуміти просто. Стосунки жінки з її батьком були створені Богом як відправна точка для знаходження миру самій із собою, із

мужчинами та її Небесним Батьком».

Тому батькам необхідно відкинути свою гордість і спробувати відновити свої стосунки з дочками. Вони не повинні чекати, поки дочки зроблять перший крок. Батько блудного сина не чекав, поки почує слова вибачення або покаяння від свого сина, а поспішив назустріч і обняв його, запросивши свого сина додому.

Один батько, чия дочка пішла з дому, щоб жити зі своїми друзями, відправився на пошуки своєї дочки. Коли він знайшов її, запитав: «Що я можу зробити, щоб ти повернулася додому?» Вона відповіла: «Попроси мене».

Коли молода жінка говорить, що думає про аборт або збирається зробити аборт, то тим самим вона просить батька або обох батьків захистити її. Говорячи про аборт, вона ставить запитання на перевірку: «Чи допоможе він мені? Чи піклується він про мене?» І якщо вона не в ладах зі своїм батьком або з батьком своєї дитини, то обставини можуть таки справді штовхнути її до абортів.

Батько дитини

Вплив батька дитини, його почуття, тиск або присутність також дуже впливають на майбутню матір, особливо якщо вони усе це виражають у стосунках. Дуже часто вона шукає просто знаків підтримки й уваги. І дуже часто, якщо був зроблений вибір на користь абортів, стосунки між матір'ю й батьком дитини перериваються протягом вже першого року після абортів. Молода жінка навряд чи вибере аборт, коли батько дитини поруч і підтримує її. Тому його реакція є ключовою в цій ситуації. Протягом всієї вагітності постійна участь батька дитини дуже важлива в процесі ухвалення рішення. Багато жінок очікують від чоловіків набагато більшої участі, аніж це буває в дійсності.

МУЖЧИНА – ТАКОЖ ЖЕРТВА ШОКУ!

Мав я справу з мужчиною, який звернувся до мене з приводу повторних нічних кошмарів і безсоння. Снилось йому, що був у своєму авто з дитиною на задньому сидінні. Раптом авто загорялося, чи ще щось траплялось, і дитина гинула. Очевидно, десь впало з мого боку питання, чи були проблеми безпосередньо чи посередньо з абортів? Він відповів, що його дівчина дійсно перервала вагітність пів року тому, і в глибині душі він знає, що його дитина була вбита. Отож, якщо мужчина не хоче абортів – душевна травма залишається в ньому дуже глибоко.

Маємо ще й інші наслідки для подібних мужчин: абортів ранило у них істотність мужчини, образ батька, поставу воїна і вождя, патріарха і захисника дому й життя. Наслідком цього є певний стан – назвімо, ніби кастрації – пошкодження гідності мужчини. Коли на рішення абортів він вже не може мати жодного впливу, то поволі у нього наростає відчуття позбавлення батьківства. Допускаючи до абортів, муж-

«Матері – звірі вони. Але в кожній був горісний привід:

Обі мстили мужам, кров дітей проливаючи...»

Публій ОВІДІЙ. «Елеґії»

чина ранило свою чоловічу автентичність (чоловіцтво).

Батьківство дуже пов'язане з архетипом чоловіцтва. Це чинник суспільний, культурний і теологічний. Такими вже є мужчини! Жінки не знають про них багато чого, і в тому числі не здають собі справи, що через абортів втрачають опікунство мужчини і його особливі почуття до себе, оскільки руйнують у ньому образ себе самого.

Центр кризової вагітності в Сієтлі (США), що став медичною клінікою, придбавши ультразвукове устаткування, виявив, що 85 % жінок, які планували аборт, передумали після того, як побачили ультразвукове зображення своєї дитини. Але коли ультразвук бачили мужчини, то всі 100 % із них різко змінювали свою думку. Жива картинка їхньої дитини робила на них величезний вплив!

ВПЛИВ МУЖЧИН НА УХВАЛЕННЯ РІШЕННЯ ПРО АБОРТ

У книзі Фредеріки Метьюз-Грін «Реальний вибір» наведено низку результатів дослідження причин, які вказували клієнтки, що зверталися за абортів.

1. Найпоширеніші проблеми:

- віддати дитину на всиновлення занадто важко (практично або емоційно);
- мужчина чи партнер або відсутній, або ненадійний, або недостатньо підтримує;
- жінка заявляє, що в даний час вона не може виховати ще однієї дитини;
- виховання дитини перешкодить її розвитку або роботі;
- вагітність перешкодить її навчанню або роботі;
- жінка стурбована тим, як дитина змінить її життя;
- у жінки є проблеми у стосунках або вона не хоче бути одинокою матір'ю;
- жінка не хоче, щоб інші люди знали про те, що вона мала сексуальні стосунки або вагітна.

2. Найважчі для вирішення проблеми:

- після пологів жінці потрібно житло;
- на аборті наполягають батьки жінки;
- ненадійний або відсутній чи недостатньо підтримує її мужчина або партнер;
- жінка ризикує бути побитою за свою вагітність;
- у дитини можливі майбутні проблеми зі здоров'ям.

Визнання четверте

А ЯК ІЗ ДІТЬМИ В ПІСЛЯБОРЦІЙНИХ СІМ'ЯХ? – МАМА УБИЛА ОДНЕ З НАС!

Діти завжди швидко дорослішають, коли в домі пропадає якість життя. Діти відчувають це на надзвичайно тонкому рівні відчуттів – щось сталося дуже тривожне, неприємне і навіть страшне! Звичайно, є жінки, які назовні своєї

агресії не виражають. Причини такої постави можуть бути різними: страх перед втратою почуттів партнера, залежність від нього, страх перед самотністю, – як також і надмірна відповідальність, коли жінка вважає, що аборт – це її особиста справа, і ніхто до цього вмішуватися не може, навіть чоловік. Тоді ця невиявлена злість, агресія залишається в неї у підсвідомості і переноситься на дітей. Вона може виражатися у формі надопікуваності, в позбавленні потрібної для дитини свободи. Тоді на особі дитини dokonується справжнє насильство. Трапляється, що така мама неодноразово встає серед ночі, щоб побачити, чи дитині нічого не сталося, а тим самим вона отрує життя і собі, і дитині.

В природі нічого не щезає – так само і в людській душі! Якщо агресія була придушена-придавлена стосовно чоловіка, то обов'язково буде перенесена на дітей і на саму себе. Такі матері припускаються багатьох непотрібних вчинків, які також є певною формою агресії у стосунку до дитини і самої себе. Щоб пильнувати і контролювати дитину, або хоча б насилу її годувати, вимагає великого зусилля.

Це дуже порочне коло, оскільки вихована таким чином дитина в майбутньому і сама буде мати проблеми з собою...

Прийде час дозрівання дитини, час її першої любові і звичайного бунту проти батьків. В таких сім'ях час дозрівання дітей дуже бурхливий, часом навіть драматичний. Дитина, бажаючи позбутися надмірного опікунства і контролю, часто приймає невідповідні постанови і робить очевидні помилки... І стається ще одна абортія – вже в наступному поколінні.

Трапляється, що такий хлопець закладає сім'ю, і в такій сім'ї починає у всьому керувати його мама. Така сім'я, очевидно, не має перспективи нормального розвитку.

Постава надопікунства з'являється особливо тоді, коли за якийсь час після абортії в сім'ї з'являється – цього разу вже бажана – дитина. Дуже часто матері стосовно такої дитини стають надто опікунчими. При цьому хоч дитина і завжди чиста та нагодована, але матір якась холодна, має проблеми з виявленням дитині звичайних потрібних ласк. Часто такі матері впадають у злість без усякої причини, можуть вчинити сварку через якусь дурницю, виявляють репресивність, ригоризм – звичайно, завжди во ім'я «найкращих вартостей». А їм просто бракує того, що стало перерваним в пов'язанні з попередньою дитиною.

Часто в часі психотерапії з дитиною, яка походить з такої сім'ї, чуємо скарги: «Я знаю, що мої батьки мене дуже люблять, але я цього не відчуваю...»

Діти дуже потерпають, коли відчувають або виявляють абортію в сім'ї! Найчастіше про це довідуються через свою дитячу аутентичну інтуїцію. Це може бути досить загрозливим, особливо коли вони почнуть збуджувати свою фантазію: «Мама забила одне із нас! Якщо це зробила, то це є карою. Мама покарала одного з нас, забиваючи його».

Від цього діти стають жертвами різних страхів. Вони не розуміють, чому саме вони мали право вижити, чому саме їх вибрано для життя. Якщо вони живуть тут тільки завдяки добрій волі їх мами, то їх життя відкривається їм дуже непевним і крижким. Спеціаліст із цієї проблеми, професор психології «Georgetown Hospital», з численних своїх спостережень твердить, що для дітей це завжди є шокуючим пережиттям, яке спричиняє втрату почуття їх безпеки. Особливо коли вони розпочинають в школі навчання про розвиток людського плоду. Тоді в них пробуджуються асоціації з матір'ю, внаслідок чого зароджується стосовно неї справжній брак довіри і поваги.

ЩО ДІЄТЬСЯ З ПІСЛЯБОРТНОЮ В СУСПІЛЬНОМУ ОТОЧЕННІ?

Абортія впливає і на взаємини з іншими людьми – приятелями, родиною, співпрацівниками. Всі, з ким мусить така жінка контактувати, якось відчувають,

що вона стала іншою особою. Ніби все є в порядку, але щось таки змінилося!

Цілком може бути, що така жінка стане гірше працювати, виявлятиме неуважність, плаксивість чи роздратованість. А можливо, що частіше дзвонитиме до приятельок. Тож однозначно, що в контактах з людьми зміна буде відчутною. Але коли така особа ще й працює з дітьми, то почнеться справжня драма.

Ці діти будуть підсвідомо відкинутими нею, оскільки на них перенесуться викиди її сумління. Це – поважний напрям соціальних наслідків абортії.

Але і це ще не все! Як уже згадувалось, зміни стосунків із чоловіком призведуть до того, що цей чоловік також ітиме між люди (насамперед до праці) більш напруженим і зфрустрованим, сумним, заламаним, злим, гірше працюватиме, гірше контактуватиме з людьми. І до цього спонукуватиме його прикрість з боку дружини. Повертаючись в напруженні додому, знову бачитиме, що все йде якось не так, і досить, коли дитина скаже, що отримала погану оцінку – і від татуса вже звалюється справжня лавина виховного процесу. Ось так – збурення взаємин із дружиною стягає негативні наслідки як для сім'ї, так і для оточення.

ЗАКІНЧЕННЯ

У притчах Соломона сказано: «Чого боїться грішник, те прийде до нього». А в когось я прочитав отаке: «Той, хто кров'ю безневинних дітей думає купити своє ілюзорне щастя, право на насолоду, за яке не хочуть нічим платити, той наближає світову трагедію, коли земля, напоєна кров'ю жертв, буде корчитися

в полум'ї пожарищ, у судамах голоду і в агонії війн».

У людей різні характери, різні смаки, різні потреби. Те, що один вважає головним у житті, для іншого може бути далеким і неприйнятним. Але є щось, що лежить за межами матеріального, у чому мучиться кожна людина – хоча вона і не признавалася би відкрито у цьому, хоча це було б таємницею її серця. Те, у чому страждає кожна людина – це любов. Це те загадкове почуття, у теплі якого хоче зігрітися душа кожної людини, навіть злочинця.

Вища форма любові – містична любов людської душі до Божества. Духовна любов не знає ні розчарувань, ні зрад; вона вимагає багато чого, але і дає набагато більше. Втрата любові до Бога зробила людство нещасним і всі досягнення цивілізації – надгробками на цвинтарі душ.

У сучасності виглядає, що на світі дуже мало людей є щасливими. Постійна внутрішня невдоволеність, почуття залишеності й відчуженості поступово трансформуються у злість, бажання руйнувати і нищити. Зовні це проявляється у різноманітних формах – наркоманії, алкоголізмі, сімейному садизмі, шовінізмі, тиранії у своєму колі, в безглуздіх актах жорстокості, в'їдливих глузуваннях, – начебто людина мстить за себе всім і сама собі. Крім того, душевна спустошеність людини й холодність навколишнього середовища викликає почуття постійного побоювання, постійного очікування моральних ударів з

боку найближчих людей. А почуття своєї незахищеності й безсилля породжує цілі комплекси нервових і психічних хвороб, коли людина начебто хоче втекти від дійсності у свою хворобу.

Духовна спустошеність людини й сучасного суспільства роблять із людини або примітивну безхарактерну істоту, позбавлену моральних підвалин, по суті, дуже нещасну, або гвалтівника над більше слабкими, або людину, що живе в цьому світі як у лісі, наповненому звірами, у вічному страху перед нещастям, що очікує.

Наше суспільство глибоко хворе й глибоко нещасне. Ми затверджуємо, що початок істерій та депресій – еґоцентризм, брак любові, катастрофічна нездатність сприймати Вищу любов – любов Бога.

Любов Бога завойовується в боротьбі із гріхом та пристрастями. Крім чернецтва, що у своїй ідеї є особливішою любов'ю Бога, є й інша форма звершеної любові – любові як відбитого Божого світла. Це – християнська родина. Родина, побудована на принципах Євангелія, на повазі й любові один до одного, об'єднана однією вірою, є живою оазою у мертвій пустелі нашої бездушної цивілізації. Якщо храм – це величезний вогнений стовп, то християнська родина – мала свічка, запалена від цього вогню.

Родина названа апостолом Павлом «домашньою Церквою». У родині виховується почуття жертвовності і смиренності, здійснюється служіння один одному. Християнська родина повинна бути об'єднана вірою, молитвою й милосердям. Вона – перша школа для дітей християн.

досвідчують незрозумілу злість один до одного і шукають неіснуючого щастя десь на стороні.

Закон держави узаконив волаюче беззаконня – відняти життя ненародженого. У пресі замиготіли цинічні оголошення-рекомендації, як краще розправитися зі своєю дитиною, ефективні засоби, які безвідмовно й безпечно для матері вбивають плід. А в Біблії є разучі слова – Господь говорить до Каїна: «Голос крові брата твого волає до Мене від землі» (Бут. 4,10). Кров невинних дітей – як і кров Авеля – волає до неба. І не тільки в майбутнім житті, але й у земному житті вбивці одержують відплату. Забруднена совість позбавляє людину найголовнішого – духовного миру й духовної радості. І тільки через покаяння можуть вони повернутися до спокою душі.

Древні перекази, відображені у світовій літературі, твердять про каяття совісті, про внутрішні муки, які досвідчує убивця. Може бути, звичайно, що на початку злочин не переживається так глибоко й емоційно, але людська кров, як і раніше, мстить за себе.

Убивці нашого часу, уникнувши суду на землі, ще до суду Божого вбивають свою власну душу, гублять людське серце і живуть у духовному холоді й порожнечі. Гріх ніколи не з'єднує, а лише відчує.

Брати й сестри! Відвернемося ж від цього мерзенного гріха, що затьмарює відбитий у наших серцях образ Божий, убиває в нас самих все чисте й добре! Згадаймо, яким безмежним є милосердя Бога. Він «не буде вічно обурюватися і не буде гніватися повіки» (Пс. 102). Він лише очікує нашого покаяння, щирого й відкритого сокрушення серця, що й є дійсною жертвою: «Жертва Богові – дух сокрушення, серцем сокрушення і смиренним Богом погордить» (Пс. 50).

Шлях очищення й звільнення від гріха, від оков наших злочинів починається через святе Таїнство Покаяння в церкві Божій. І Церква свята чекає нашого навернення з любов'ю й надією на нас.

МОЛИТВА БАТЬКІВ

Отче наш, сущий на небесах, я – батько (мати) на землі. Ти дарував мені цей дарунок і відповідальність. Даруй же мені і мудрість виконати її. Нехай моє батьківство стане підтримкою й натхненням, а не очікуваннями і контролем. Дозволь мені захищати моїх дітей, а не просто задовольняти; радити їм, але не придушувати їхню волю. Дозволь мені поважати їх як особистості, а не як продовження мене самого. Дозволь мені бути чесним у своїх почуттях до них – включаючи гнів, розчарування, біль, захоплення, радість і любов. Дозволь мені бути твердим, не домінуючи над ними. Дозволь мені співпереживати з ними, не намагаючись оволодіти ними. Дозволь мені бути поруч із ними, коли вони матимуть потребу в мені, і відпускати їх, коли вони не матимуть потреби в моїй присутності. Дозволь мені дарувати їм корені приналежності до дому й крила волі. Допоможи мені, Небесний Отче, бути батьком на землі, а нашій сім'ї – добрими християнами і Твоїми дітьми.

(За Христіною ПАВЛОВОЮ, «Центр підтримки жінок»)

У минулому числі нашої газети з технічних причин було опущено прізвище автора даної публікації, закінчення котрої подаємо на цьому місці. Ми перепрошуємо автора – о. доктора Леоніда КОСТКА за допущену помилку. А читачам «Мети» хочемо повідомити, що шанований автор матеріалів, друкованих в нашій газеті за його авторством, подає їх не лише з моральної позиції як священник, але й з позиції фахівця-медика, бо він також ним дійсно є.

вати найняті робітники, які могли би через це втратити роботу; бідні люди, яким трудно утримувати себе і свої сім'ї.

2. Причини, які звільняють від участі у Службі Божій:

- а) далека відстань до церкви (півтори години ходи і більше);
- б) звільняються вагітні жінки, які очікують дитину; ті, що збираються у вимушену подорож; ті, що доглядають за хворими, малими дітьми; хворі і ті, що приходять до здоров'я після хвороби; жінки після родів.
- в) ті, що беруть участь у ліквідації повені, пожежі і різних природних лих;
- г) воїни, пастухи, найняті робітники, які мають такий графік роботи;
- д) ті, що могли би втратити великий прибуток, потерпіти великі збитки при відвідуванні церкви чи втратити свій заробіток;
- е) під час бурі і сльоти можуть бути звільнені від Служби Божої всі вірні (диспензою свого пароха).

Від участі у Службі Божій оправдані:

- а) кравці, що закінчують одяг для шлюбу чи похорону і що не могли раніше закінчити;
  - б) кравці, які шують для бідних безплатно одяг;
  - в) господині, які готують обід для великої кількості гостей.
- Малий гріх мають ті, хто запізнюється на Службу Божу до співання "херувимської пісні".
- Тяжкого гріха допускається той, хто має слуг, найманих робітників і

не створює їм умов для відвідування церкви або зобов'язує їх без необхідності виконувати у ці дні роботу. Сказано бо: "...не робитимеш ніякого діла сам, ані син твій, ані дочка твоя, ані раб твій, ані рабиня твоя; худоба твоя, ані чужинець, що перебуває в

твоєму домі" (Вих.20.10).

Святий день не повинен бути збезчещений пияцтвом, непристойними розвагами; це святкування має на меті віддання Богові, що Боже: віддання Богові честі, пошани і поклону. Діяння Апостолів розповідають нам, як перші християни святкували святі дні: "Вони постійно перебували в апостольській науці та спільноті, на ламанні хліба і

молитвах" (Діян.2.42).

Святе Письмо каже: "Бог – Дух. Ті, що Йому поклоняються, повинні в душі і правді поклонятися" (Ів.4.24). Отже, так само й нам треба в душі і правді Богові поклонятися. Треба брати участь у Святій Євхаристії, перебувати в молитвах.

Молитви – це піднесення нашого духа, нашого серця до Бога. Віруюча людина не може обійтися без молитви, без піднесення думки і серця до Бога – свого Творця, Добродія Батька. Чи може дитина витримати хоч хвилину, аби не заговорити до своєї мами?

У неділю ми маємо перебувати у спільноті та спільною молитвою, якою є Служба Божа, прославляти Бога. Це прославляння Бога повинно охопити родини, громади та весь рід людський, щоб одним серцем і одними устами ми прославляли Бога, дякували Богові за всі Його добродійства, вимолювали в Нього прощення наших гріхів та гріхів всіх людей. Ця злука з Богом у спільній молитві має незрівнянну силу і моральний вплив. Тоді ми почуваємо себе братами, сестрами в християнській громаді. У нас родяться благородні почуття християнської любови, милосердя, доброзичливості, прощення нашим ворогам, бо ми ж однаково молимося, як діти єдиного Бога-Отця: "Отче наш... і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим". Отже, ми свідомі того, що вшановуємо неділю по-християнськи, по-Божому, що святкуємо Божий день – неділю.

з історії церкви

СПОГАДИ ПРО ПЕРЕЖИТЕ

сестри Вен'ямини, в миру – Володимири Марцінковської. Зромадження Сестер Пресвятої Родини.

(Продовження, початок у попередньому числі)

1948 рік

Сестри гарно святкували свята Різдва Христового і трохи забули про свої клопоти. Однак третього дня свят впало військо і застали ще декількох сестер, що приїхали в гості. Переслухали чужих сестер і поїхали. Другого дня приїхали знову з Болехова і області, під проводом Кожухара. Від усіх, що не постійно жили в Гошеві, відібрав паспорти; з кожною зокрема говорив і письмово зобов'язав з'явитись 20 січня на 8 годину в НКВС в Болехові. С. Андрея і я мали також з'явитись. Вислали с. Еремію і мене. На допитах мене сильно били і скривавлену викинули. До дому йшла під наглядом міліції, щоб ні з ким не говорила; ще і заставили підписати, що нікому не скажу, про що питали і били. С. Еремію відпустили, але дали письмову повістку для с. Андреї, щоб з'явилась, і то в цивільній одежі.

С. Андрея пішла, одягнена в законній одежі (габіті), взяла в собою ще с. Ювеналію. Держали сестер цілий день, допитували кожну зособна. Кожухар допитував сестру Андрею, а с. Ювеналію – котрийсь інший, але вона, будучи хворою, слова не могла промовити, і він відпустив її до дому. А с. Андрею держали цілий день і цілу ніч, аж на другий день зімліла, і все випитували про о. Шепітку, сестер-василянок, всіх отців ЧСВВ та інших. С. Андрея мужньо трималась, хоч була сильно вимучена: ті, що допитували, весь час мінялись, а їй не давали відпочити і подумати. Голод і спрага далися взнаки в такому хворому організмі, як у сестри Андреї, і зімліла – аж тоді випустили.

Після того до нас в Гошеві ще частіше стали приходити, найбільше – з Болехова, під проводом Борисова. С. Марта після тих страхів померла. В Гошеві тільки нас четверо мали право жити.

1949 рік

В січні, по Різдвяних Святках, знову обласні власті робили обшук. Все в цілому домі перевернули, сестер переслухували, кричали, страшили, нищпорили в стайні і stodолі, у всіх закутках, навіть в туалеті. Всім сестрам, що нібито не мали права жити в Гошеві, сказано було до 24 годин вибратись. Сестри й самі вже почали розходитись, бо в Гошеві вже не було з чого жити. Накладали великі контингенти зерна, м'яса, молока, яєць. Сестри вже майже все з себе випродали, на позику і на м'ясо віддали другу корову – і то не вистарчило. Поле не було чим засіяти, самі голодували. Я, хоч хвора після побиття, ще дещо шила, щоб якось прожити. Прийшла позика, а в сестер не було ні карбованця. Прийшлося відповідати перед державою...

Часто викликали, кілька разів задержували. Одного разу, в часі допитів, як нас вигнали в коридор за «неправильні» відповіді, почули ми страшний стогін і плач, але відразу їх заглушив сильний гуркіт машин. Згодом нас закрили в кімнатці, яка мала віконце (правда, забите дошками), що виходило на подвір'я. І там, через шпари, ми побачили, як на подвір'я в'їхали сани, на них накидали гною, а з будинку винесли шість змасакрованих трупів, кинули в сани, приклали гноєм і повезли.

Після одного з допитів у Болехові я захворіла і поїхала в Станіслав на другу операцію. Після тої операції середнього вуха пролежала я цілу зиму, бо приїхав батько і забрав додому, щоб набралася трохи сил.

о. Андрій БЕРЕЗІВСЬКИЙ,
сотрудник храму
свв. Володимира і Ольги,
м. Львів

(продовження у наступному числі)

ГОСПОДЬ – ЛЮБОВ АБСОЛЮТНА

Дуже часто в наше життя і, зокрема, у наші стосунки із Богом, підступно вкрадається диявол зі своїми злими задумами, бажаючи все добре спаскудити і перевернути із ніг на голову. Причиною написання цієї статті стала ситуація, свідком якої я став під час однієї катехизації. Коли сестра-монахиня сказала дітям: «Ви знаєте – Бог вас дуже любить», – одна дівчинка на це відповіла: «А грішників Він не любить – Він їх карає».

Справді, дуже часто можна чути з людських уст твердження, що Бог покарав, покарає чи карає зараз. І це в розумінні більшості людей стало навіть якоюсь певною рисою Божою. Я ж хочу ствердити наступне: Бог не карає! Він не карає ніколи – в жодному людському упадку, дії, грісі і т.д. Він лише любить людину і, можливо, напоумляє. Людина ж неправильно сприймає Бога, витворивши собі з Нього якогось месника, звівши Його до рівня людини.

Щоб краще зрозуміти цю, як я думаю, істину, погляньмо на притчу про блудного сина. В ній є три дієві особи – батько і два сини. Батько – це образ Бога, а сини – це ми, люди. Пригляньмося пильно, якою є позиція батька стосовно своїх синів:

1. Він є той, який любить, і то постійно;
2. Він вдовольняє прохання сина і дає йому гроші, хоча вже сам цей факт його глибоко ображає, оскільки синові ще нічого не належить, допоки живий батько;
3. Він чекає на повернення сина, бо бачить його, «як він був іще далеко»;
4. Він не дорікає йому аніскілечки;
5. Він одразу відновлює його синівський статус і знову обдаровує його всім, що має;
6. Він виходить також назустріч іншому синові, коли той не хоче входити у дім через образу, яку спровокувало повернення його брата;
7. Батько пояснює, навіть оправдовується перед своїм сином і просить, щоб той зайшов у дім.

Цей образ батька із притчі змальовує нам Господа-Бога. Господь ніколи не карає, допоки людина живе на цьому світі. Його позиція стосовно лю-

дини – це абсолютна любов. Просто сама людина через свою зіпсутість первородним гріхом не може чітко усвідомити, де є добро, а де зло, через що й виробила собі неправильне сприйняття Бога – як якогось жандарма.

Для кращого розуміння цієї справи погляньмо на другу правду християнської віри, яка нам каже: Бог є справедливий Суддя, який за добро нагороджує, а за зло карає. Можливо,

хтось і закине: «Отож, Він все-таки карає». Так, карає, але це буде тоді, коли Він виступить у ранзі Судді. Хіба той, хто посідає уряд судді, може підійти до якогось правопорушника, що чинить безпосередньо зараз якесь зло, і сказати йому, що, як покарання, йому присуджено стільки-то років ув'язнення? Напевно, що наслідків такий вердикт не мав би. Отож, і Господь буде Суддею лише після другого Свого приходу, коли відбудеться т.зв. Страшний Суд. А зараз Він є у ролі того батька, «який не хоче смерті грішника, але щоб він покався і жив».

Якщо хтось вважає, що Бог є справедливим Суддею вже зараз, то скажіть мені, будь-ласка, чому грішник живе у добрі і здоров'ї довгі роки, а

праведнику постійно не щастить? Хіба це є справедливий суд? Певно, що ні, бо суду ще немає; суд буде після смерті і там праведники засіяють як світила, а грішники підуть туди, де є плач і скрегіт зубів. А зараз кожному з нас дано шанс, який закінчиться із нашою смертю.

Людина, як правило, приписує Богові як покарання те, що просто-напросто є наслідком якогось гріховного вчинку. Простіше кажучи, людина, яка, наприклад, вживає алкоголь, стає узалежненою, приносить прикраси іншим, і тоді від них можна почути, що їх, мовляв, Бог покарав. Хіба це є справедливе ствердження чи навіть звинувачення? Звичайно ж, ні. Це просто закономірний розвиток подій. Коли штовхнути крісло, воно впаде – це закономірність від причини до наслідку. Подібно й людина, що непомірковано п'є алкоголь, стає алкоголіком. Але не Бог її до цього довів – вона сама вибрала цей шлях.

Також іще один пікантний момент. Думаю, що кожному доводилось чути про те, що людина, яка якось практично пішла проти Бога чи того, що Йому належить (священиків, монахів, церков і т.д.), наприклад, нищила храми, вбивала священиків тощо, то вона якось трагічно скінчила своє життя. Хтось знову ж міг би розцінити це як Божу кару. Ні, ні і ще раз ні! Апостол Павло каже, що ми є «храмом Духа Святого», а в іншому місці Христос говорить, що «дім, який у собі розділений, не встоїться». Людина, яка повстала проти Бога – повстала проти себе самої, вона сама довела себе до «розоріння». Тобто це той самий закономірний розвиток подій.

Метою цієї статті є дати правильне сприйняття Бога, який, як навчає св. Іван Богослов, «є Любов», а не помста чи кара. Саме в такого Бога я вірую, Його люблю і Йому служу, і в такого Бога запрошую повірити кожну людину.

ЧИ НЕ ВПІЗНАЄМО СЕБЕ?

Це оповідання про пустельника, відомого своєю ревністю, який, однак, впав у гордість.

Одного разу він вибрався на богослужіння до церкви. Дорогою, недалеко від свого житла, він запримітив над рікою якогось бідолашу, котрий, як йому здавалося, гірко плакав.

Підійшовши ближче, пустельник пізнав у ньому затятого розбійника, що наводив жах на цілу околицю. Він вже хотів піти далі, як розбійник перейняв його, впав до його ніг і визнав всі свої гріхи, благально питаючи, чи може мати надію на їх прощення.

Пустельник, дуже здивований і збентежений визнанням стількох важких гріхів, почав порівнювати їх зі своїми невеликими, як йому здавалося, гріхами. Прийшовши до висновку, що його життя безгрішне та невинне, він викрикнув з обуренням:

— Ах ти нікчемний грішнику, надієшся на прощення? Скоріше на мої палиці зацвітуть рожі, ніж Господь Бог простить тобі твої гріхи!

Сказавши це, пустельник пішов далі, залишаючи розбійника в розпуці. Не встиг він відійти далеко, як раптом палиця в його руках почала пускати в землю коріння. Незабаром на ній появилися пуп'янки, листочки, і нарешті зацвіли рожі. Водночас пустельник почув тихий голос:

— Скоріше на цій сухій палиці зацвітуть рожі, ніж добрий Господь Бог відмовить у своїй благодаті розкаяному грішникові, а дасть її гордому.

Почувши ці слова, пустельник побіг назад до грішника, щоби попросити у нього прощення. ***

Одна дама з вищого товариства вирішила перевірити наскільки милосердні і доброзичливі її сусіди. Одного дощового негожого дня вона перодягнулася на зебрачку, накинула на голову хустину і почала стукати в двері своїх сусідів. В одних домах їй зовсім не відчинили дверей. В інших давали їй зовсім непотрібні речі, аби тільки спекатися. Лише в одному домі зустріли її привітно. Це був дім неможливого чоловіка, який запросив її до хати, щоб зігрілася, і похачував скромною їжею.

Наступного дня всі, до кого вона заходила напередодні просити милостині, отримали від неї запрошення на банкет. Прислуга завела гостей у великий зал, де на прекрасно сервірованому дорогим посудом столі були карточки з прізвищами кожного гостя. Яке було здивування прибулих! Одні тарілки були зовсім пусті, на інших — усякий непотріб, і тільки біля карточки сусіда, котрий її вчора прийняв і пригостив, була ціла гора смачних страв. Коли всі присутні не могли зрозуміти, що це означає, увійшла до банкетного залу дама і сказала:

— Вчора я, перебрана за зебрачку, ходила по ваших домах і просила милостиню. Сьогодні віддаю вам те, що ви дали мені вчора.

Поль Дж. ВОРТОН,
«Історії та притчі»

після того, як був каменовані первомученик архидиякон Стефан. Тут знову спостерігаємо безграмотність і некомпетентність свідків Єгови.

62. Часом від свідків Єгови доводиться чути, що ап. Павло мав більшу владу від ап. Петра, бо, мовляв, звертав увагу Петрові. Чи так воно є?

Те, що апостол Павло звертає увагу апостола Петра на якісь його невідповідні дії, ще не означає, що він мав вищу владу у Церкві від Петра. Ісус Христос знав, що ап. Петро зрадить Його, Він навіть у свій час назвав Петра «сатаною», однак лише Петрові Господь дає Ключі Царства Небесного. Саме ключі є символом найвищої влади.

63. Але ж свідки Єгови навчають, що вираз Христа про ключі, не означає найвищої влади, бо це треба розуміти як «ключ уміння».

Апостоли усі мали рівне уміння, але, читаючи Діяння апостолів, бачимо, що лише Петро виступає від імені всіх апостолів: «І ставши тими днями Петро серед братів, — зібралось їх разом яких 120, — промовив...» (Ді. 1, 15), чи в іншому місці читаємо: «Тоді Петро виступив з одинадцятьма, підняв свій голос і так до них промовив...» (Ді. 2, 14). Як бачимо, авторитет Петра серед усіх апостолів є найвищий і незаперечний. А це, очевидно, тому, що влада «ключів» не стосується уміння — це є щось набагато більше, бо сам Христос не міг ототожнювати Царство Небесне з «умінням» на угоду свідкам Єгови. Ідеться про реальну найвищу владу у Церкві.

(далі буде)

Вітаємо ювілярів! У квітні святкують ювілеї:

50-річчя священства - о. Омелян Високінський (04.04)

25-річчя священства - о. Тарас Савчинський (15.04)

25-річчя священства - о. Петро Черепанич (27.04)

20-річчя священства - о. Ярослав Чухній (07.04)

15-річчя священства - о. Іван Білик (08.04)

10-річчя священства - о. Микола Яворський (24.04)

5-річчя священства - о. Андрій Івашків (16.04)

35-річчя уродин - о. Сергій Швагла (02.04)

35-річчя уродин - о. Андрій Литвин (20.04)

16-21 СЕРПНЯ 2005 РОКУ ВІДБУДЕТЬСЯ СВІТОВИЙ ДЕНЬ МОЛОДІ У М. КЕЛЬН (НІМЕЧЧИНА)

Мета Світового Дня Молоді — слідувати за бажанням Понтифіка Івана Павла II. Люди отримують шанс відкрити «молодь та актуальне таїнство Церкви» (Папа Іван Павло II) у спільному пережитті через прощу, молитву та Службу Богу. Молодь нашої Церкви також є запрошена на СДМ у м. Кельн (Німеччина). Бажаючі прийняти участь у цій прощі, можуть зголоситися до Комісії у справах молоді Львівської Архиепархії УГКЦ (м. Львів, пл. Св. Юра, 5, каб. Комісії у справах молоді або родини) у вівторок, четвер з 11.00 - 13.00 з рекомендаційним листом від парафіяльного священика.

Інформація також надається за телефоном 240-03-40 з 14.00 - 17.00 (вівторок, четвер). о. Ярема САВЧУК, Комісія у справах молоді Львівської Архиепархії УГКЦ

СВЯТОУСПЕНСЬКА ЛАВРА ЗАПРОШУЄ НА ПРОЩУ ДО УНЕВА З НАГОДИ СВЯТА УНІВСЬКОЇ ЧУДОТВОРНОЇ ІКОНИ МАТЕРІ БОЖОЇ

П'ятниця- 13 травня.

9.00— Проща вирушає від церкви Св. Арх. Михаїла
(Львів, вул. Винниченка, 22).

Субота- 14 травня.

19.00 — Зустріч прощі в Уневі.
Молебень до Пресвятої Богородиці.
21.30 — Вечірня з Литією.
На литійних стихирах: обхід з Унівською чудотворною іконою Матері Божої навколо монастиря.

Неділя Мироносиць — 15 травня.

Свято Унівської Чудотворної ікони Матері Божої.

0.00 — Утренья, в часі якої Акафіст до Богородиці.
Мирування, прикладання до Унівської чудотворної ікони Матері Божої.
3.30 — Похід зі свічками на Чернечу Гору. Панахида.
4.30 — Молебень до Блаженного Климентія Архимандрита Унівського.
5.30 — Часи.
6.00 — Божественна Літургія.
Водосвяття. Читання молитов над хворими.
10.00 — Архирейська Божественна Літургія.
Під час богослужіння можна приступити до Святої тайни Сповіді.

**Святоуспенська Унівська Лавра, с. Унів,
Перемишлянський р-н, Львівська обл.
тел (03263) 5-81-21.**

**Висловлюю щире співчуття
адміністратору храму св. вмчч. Димитрія.
с. Виннички Винниківського деканату
о. Михайлові Сулику
з приводу смерті його батька — Івана
Хай Господь подасть родині усопшого розраду та душевний
мир, а душу переставленого раба Божого упокоїть
і до праведних причислить.
Вічна йому пам'ять!**

† ІГОР

Просимо звернути увагу
на зміни у контактах з редакцією
«Мети»

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,
Україна, 79000,
тел. (0322) 79-86-93;
тел. (0322) 233-40-73;
e-mail: meta_ugcc@ukr.net

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.
При передруку посилання на газету «МЕТА» обов'язкове.
Матеріали не рецензуються і не повертаються.
Друк: Друкарня газети «Армія України»
Тираж: 5000
Замовл.

(початок у попередніх числах)

61. Але ж свідки Єгови стверджують, що апостол Павло міг чинити чуда, бо був вибраний замість зрадника Юди, отож, належав до дванадцятьох.

Це є цілковита неправда, бо замість Юди був обраний не Павло, а Матій: «І поставили двоє: Йосифа, що зветься Варсавою, на прізвище Юст, і Матія. І, помолившись, сказали: «Ти, Господи, всіх серцезнавче, вкажи, кого з цих двох Ти вибрав, щоб узяти місце тієї служби й апостольства, що від нього Юда відпав, щоб відійти на своє місце. І кинули жереб, жереб же впав на Матія, і його зараховано до одинадцятьох апостолів» (Ді. 1, 23-26). Павло ж, як знаємо, був покликаний до апостольства щойно